

7 กลยุทธ์พัฒนาผู้บริหารและครู เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา¹ ไพฑูรย์ สินลารัตน์² | Paitoon Sinlarat

บทคัดย่อ

การพัฒนาผู้บริหารและครูเพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษาในปัจจุบันอย่างมาก ในบทความนี้ผู้อ่านจะได้ทราบว่า การเริ่มต้นเรื่องคุณภาพต้องดูที่ลักษณะของผู้เรียนที่เราต้องพัฒนา ก่อน หลังจากนั้นจึงดูว่ากระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกไปในทิศทางใด โดยเฉพาะการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เราควรกำหนดทักษะอะไรบ้าง หลังจากนั้นจึงมาดูว่าเราควรพัฒนาผู้เรียนของเราอย่างไร ผู้เขียนได้เสนอแนวคิด CCPR Model และสัทธิวิธีของครูเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญพร้อมทั้งยกตัวอย่างมาตรฐานเป็นเลิศประกอบ ผู้เขียนจับด้วยกลยุทธ์ 7 ประการคือ 1) ผู้บริหารมุ่งมั่น/เอาจริง และยิ่งใหญ่ 2) สร้างแรงบันดาลใจให้ครู 3) ส่งเสริม ลงมือปฏิบัติจริงให้ดีที่สุดและสนใจเด็ก 4) เรียนรู้และใช้กระบวนการที่หลากหลาย 5) พัฒนาครูให้แสวงหาสิ่งที่ดีกว่า 6) ประเมินติดตามใกล้ชิด ดูแลคุณภาพ 7) สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน/เครือข่าย

คำสำคัญ : กลยุทธ์, ความเป็นเลิศ, คุณภาพ

ABSTRACT

The development of school administrators and teachers for educational quality improvement is rather a significant educational issue at present. In this journal, it will be known that the beginning of quality should focus on the characteristics of students we want to develop. Then, the world change will be seen especially the skills we ought to emphasize in the learning in the 21st century. Finally, how educators can

¹ ปรับปรุงจากคำบรรยายในการประชุมของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครมัธยมศึกษาเขต 1 วันที่ 14 สิงหาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

enhance their students will be observed. Here, the CCPR model and teaching pedagogies are offered as important strategies with examples of excellent standards. Also this journal is ended with seven strategies; 1) administrators should be greatly engrossed in education, 2) they should make inspiration to their teachers, 3) they should do their best and pay attention to the students, 4) they should learn and use various processes, 5) they should develop the teachers to seek better things, 6) they should evaluate and control the educational quality closely, and 7) they should find the cooperation with parents, communities, and networks.

Keywords : strategy, excellent, quality

เริ่มต้น

ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณ ดร.จ่านงค์ (ดร.จ่านงค์ แจ่มจันทร์วงษ์) ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา และประธานเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร มัธยมศึกษาเขต 1 ที่ได้ให้เกียรติมหาวิทยาลัทธิจุฬาลงกรณ์และวิทยาลัยครุศาสตร์ ร่วมกันจัดการประชุมวิชาการครั้งนี้ขึ้น และจัดในหัวข้อที่สำคัญและจำเป็นต่อโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษามากในวันนี้

ส่วนตัวผมก็ได้คุ้นเคยกับเครือข่ายนี้พอสมควรเพราะเคยเป็นกรรมการในคณะกรรมการชุดที่ท่านผู้อำนวยการเฟื่องฟ้า จากโรงเรียนสตรีวิทยาเหมือนกัน เป็นประธานเครือข่ายในสมัยนั้น แต่ตอนหลังผมมีภารกิจมากก็เลยไม่ค่อยได้ไปร่วม เมื่ออาจารย์จ่านงค์เป็นประธานเครือข่ายท่านต่อมาได้ติดต่อเรื่องนี้ จึงยินดีและเต็มใจอย่างยิ่ง และหวังว่าจะได้ร่วมมือกันต่อไปอีก

หัวข้อคุณภาพ

หัวข้อที่อาจารย์จำนงค์ ตั้งเรื่องคุณภาพผมเห็นว่าดีมาก เพราะประเด็นของการศึกษาในปัจจุบันนี้นั้นไม่มีอะไรสำคัญกว่าคุณภาพอีกแล้ว ถ้าการศึกษามีคุณภาพ คนก็มีคุณภาพและสุดท้ายประเทศก็จะมีคุณภาพ ผมจึงอยากจะเน้นประเด็นนี้กับทุกท่านอีกครั้งหนึ่ง

นอกจากประเด็นคุณภาพแล้วเรื่องกลยุทธ์ก็ยังเป็นอีกเรื่องที่มีความสำคัญเพราะกลยุทธ์เป็นเครื่องมือของการบริหารที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไปสู่คุณภาพได้ ความสนใจในเรื่องของกลยุทธ์เพื่อคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

แต่ที่น่าสนใจคือ ผู้จัดบอกว่าขอให้อาจารย์พูด 7 กลยุทธ์ ซึ่งผมก็ยังคงงงๆ ว่าทำไมต้องเป็น 7 ทำไมไม่ 6 ไม่ 9 ตรงนี้ยังไม่มีคำตอบ แต่ผมก็คิดว่าเลข 7 ก็เป็นเลขที่ดีและสวยมากครับ

สำหรับในการพูดของผมในวันนี้ผมจะเริ่มเป็นเรื่องๆ ไปก่อนนะครับ และจะไปจบตรง 7 กลยุทธ์สุดท้ายเพื่อให้ได้กลยุทธ์ตามที่ผู้จัดต้องการ

คุณลักษณะผู้เรียน

ในการจัดการศึกษาทุกเรื่องจะต้องให้ความสำคัญและเริ่มที่คุณลักษณะของผู้เรียนอยู่เสมอ ในเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน ผมจะขอเริ่มต้นด้วยการให้ทุกท่านได้พิจารณาคุณลักษณะของผู้เรียน 20 ประการ (ดูภาคผนวกท้ายบทความ) นี้ก่อนว่าท่านเห็นว่าคุณลักษณะใดสำคัญมาก สำคัญน้อย โดยเฉพาะคุณลักษณะนี้ยกมาพยายามให้สอดคล้องกับทิศทางการศึกษาของไทยที่จะก้าวสู่อาเซียนและความเป็นนานาชาติจากคุณลักษณะ 20 ข้อนี้อยากให้ท่านเลือกไว้ 3 ข้อ และผมจะอ่านทีละข้อ ขอให้ยกมือเมื่อผมอ่านถึงข้อที่ท่านเลือก หลังจากนั้นมาดูกันจะได้คุณลักษณะที่กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมวันนี้เลือกนะครับ

เป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มของท่านในวันนี้ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะ 5 ลักษณะซึ่งเน้นไปในเรื่องของคุณลักษณะในตัวเด็กที่ค่อนข้างเป็นการมองตัวเองมากหน่อยคือ

1. คิดวิเคราะห์หาเหตุผล
2. รู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
3. รักการค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ
4. มีความรู้ทางเทคโนโลยีทันสมัย
5. เห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์

คุณลักษณะหัวข้อที่ท่านเลือกนี้ไม่ค่อยเชื่อมโยงกับสังคมและคนอื่นมากนัก ลองมาดูคุณลักษณะที่ท่านไม่เลือกหรือเลือกน้อยนั้นประกอบด้วย

1. ผลิตและสร้างสิ่งใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสังคม
2. รู้จักวัฒนธรรมไทยอย่างดีพอ
3. เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน
4. รู้และเข้าใจปัญหาของโลก
5. ดึงคุณค่าที่ดงามของโลกมาใช้ประโยชน์ได้

เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับสังคมและเกี่ยวกับโลกนั้นท่านเลือกน้อยมากหรือไม่ได้เลือกเลย แม้จะเป็นการพิจารณาในประเด็นเล็กๆ และช่วงเวลาอื่นๆ แต่ก็พอเห็นภาพว่าเราให้ความสำคัญกับเรื่องของเรามาก

เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่และสำคัญ เราต้องกำหนดคุณสมบัติของนักเรียนเราให้สูงไว้เพื่อเขาจะได้เป็นคนสำคัญข้างหน้า เราต้องให้เด็กของเรา รู้จักคิด รู้จักสังคมไทย รู้จักสังคมโลก ให้เขาสำนึกว่าเขามีบทบาทในสังคมไทยและสังคมโลก และต้องให้เขาเป็นผู้นำโลกด้วย การศึกษาต้องตั้งอุดมคติให้สูงไว้เสมอ

กระแสใหม่ 7 ประการ

การจัดการศึกษาเราต้องดูทิศทางของอนาคตโลก จากการตรวจสอบเอกสารหลายชิ้นผมเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกสามารถสรุปได้เป็น 7 ประการหลักคือ

1. Technologicalization
2. Commercialization & Economy

3. Globalization & Network
4. Urbanization
5. Environmentalization & Energy
6. Ageing & Health
7. Individualization

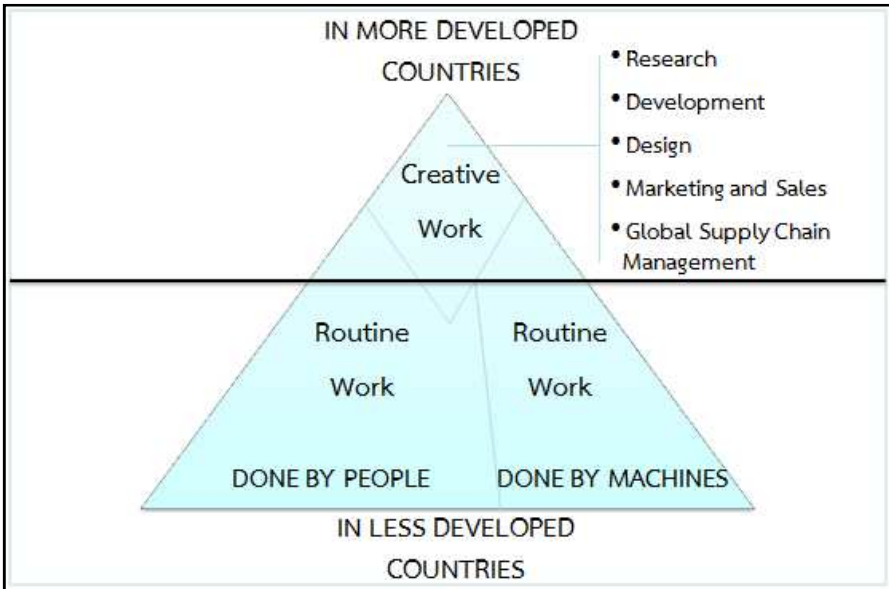
ที่เห็นชัดเจนก็คือเราจะต้องอยู่กับเทคโนโลยีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะเทคโนโลยีเติบโตเร็วมาก ที่เติบโตเร็วตามมาควบคู่กับเทคโนโลยีก็คือ การค้าและธุรกิจในโลกยุคใหม่ เราคงจะหนีเรื่องนี้ไปไม่พ้น และเป็นการค้าในระดับนานาชาติเป็นหลัก กระแสของโลกาภิวัตน์และเครือข่ายก็เป็นสิ่งที่ตามมากับการค้า ที่เราจะต้องติดตามดูควบคู่กับโลกาภิวัตน์คือ ความเป็นเมือง เพราะสินค้าใหม่ๆ มากขึ้นทุกทีซึ่งก็เห็นชัดเจนมาก ในสังคมไทยเราความเป็นชนบทกำลังหายไป

สิ่งที่เห็นชัดอีกอย่างหนึ่งคือ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ซึ่งที่ผ่านมาเราพัฒนาไปในรูปแบบที่ทำลายสิ่งแวดล้อมไปมาก เรื่องของสิ่งแวดล้อมจึงตามมาต่อไปก็เป็นเรื่องของสุขภาพอนามัย ย่าจะดีขึ้นคนจะอายุยืนขึ้น คนสูงอายุก็จะมากขึ้นและสุดท้ายก็คือคนจะอยู่กับตัวเอง (individualization) โดยมีเทคโนโลยีเป็นเพื่อนที่สำคัญ

แนวโน้มเหล่านี้สำคัญกับการศึกษาอย่างไร เราต้องคิดว่าเด็กของเรา ถ้าเขาจะต้องไปอยู่กับโลกลักษณะนี้เขาต้องมีคุณลักษณะอย่างไร เราต้องสอนให้เขานำโลกด้วย อย่าให้คิดตามอย่างเดียว

การทำงานในโลกแห่งศตวรรษที่ 21

แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งโลกในยุคใหม่ยังคงเป็นโลกพัฒนาแล้วและโลกพัฒนานับแต่รูปแบบการทำงานในแต่ละโลกแตกต่างกัน ขอให้ดูภาพที่ 1

ภาพที่ 1 : The Future of 21st Century Work

ที่มา : Trilling & Fadel, 21st Century Skills, 2009

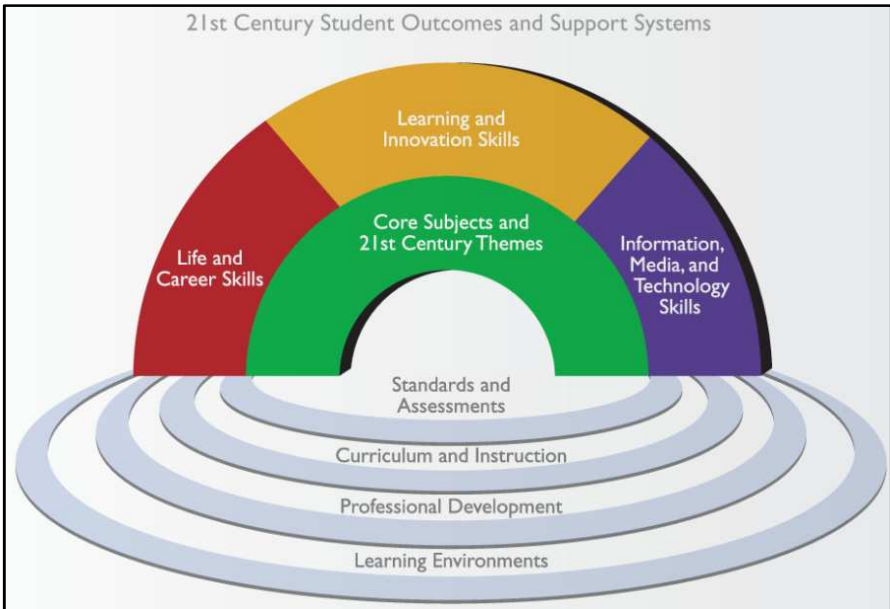
เราจะเห็นได้ชัดเจนว่าโลกตะวันตกเขาได้กำหนดทิศทางของการพัฒนาไว้เป็นสองส่วนคือ **ส่วนแรก** เป็นของโลกตะวันตกเองซึ่งเขาจะจัดตัวเขาเองเป็นประเทศที่เติบโตและพัฒนาโดยงานสร้างสรรค์ (creative work) ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้การวิจัย การพัฒนาและออกแบบงานนั้นเพื่อขายและขายในตลาดโลก ในขณะที่ส่วนสองกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาหรือยังด้อยพัฒนาจะมีลักษณะการทำงานในเชิงงานประจำ (routine work) ซึ่งจัดทำโดยคนหรือเครื่องจักรโดยนัยแห่งการแบ่งประเทศแบบนี้ประเทศที่พัฒนาน้อยก็จะต้องเรียนรู้และรับเอาแนวคิด เทคโนโลยี ผลผลิต (products) ต่างๆ ที่มีลักษณะเป็น creative และ innovation จากตะวันตกต่อไปเหมือนศตวรรษที่แล้วมาและตะวันตกทำให้เรียนรู้เทคโนโลยีเพื่อให้ตามใช้ของที่เขาขายได้

การที่จะให้เขา (ตะวันตก) ผลิตสินค้าใหม่ๆ ทันสมัยเป็นเทคโนโลยีได้และเมื่อประเทศพัฒนาจะซื้อเทคโนโลยีตะวันตกได้ก็จำเป็นที่จะต้องให้ทั้งโลก

เรียนรู้ด้วยกันและใช้เทคโนโลยีใหม่ได้ นี่คือที่มาของทักษะในศตวรรษที่ 21 ถ้าเราไม่เข้าใจ เราก้เข้ากัับดักเขานั่นเอง

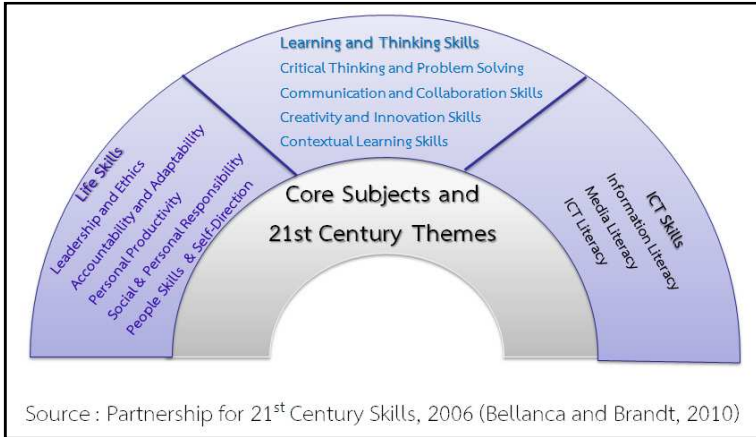
ทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 : กรณีของประเทศพัฒนาแล้ว

เพื่อให้ได้งานที่เป็นงานสร้างสรรค์ (creative work) ที่มีคุณภาพและขายทั่วโลก ดังที่กล่าวมา แนวคิดในการพัฒนาความรู้และทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 จึงประกอบไปด้วยทักษะต่างๆ โดยเฉพาะมีกลุ่มแนวคิดหลัก 2 กลุ่มที่พุดถึงกันเสมอคือ กลุ่มแรก เป็นกลุ่มของ Partnership for 21st Century Skills กลุ่มนี้เสนอว่ามี 3 กลุ่มทักษะหลักคือ ทักษะชีวิต (life skills) ทักษะการเรียนรู้และการคิด (learning and thinking skills) ดูภาพที่ 2 และ 3 และทักษะทางเทคโนโลยี (ICT skills) ซึ่งมีรายละเอียดแตกออกไปมากพอสมควร ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มของ เมทรี กรู๊ป เรียกว่า The enGauge Frame Work

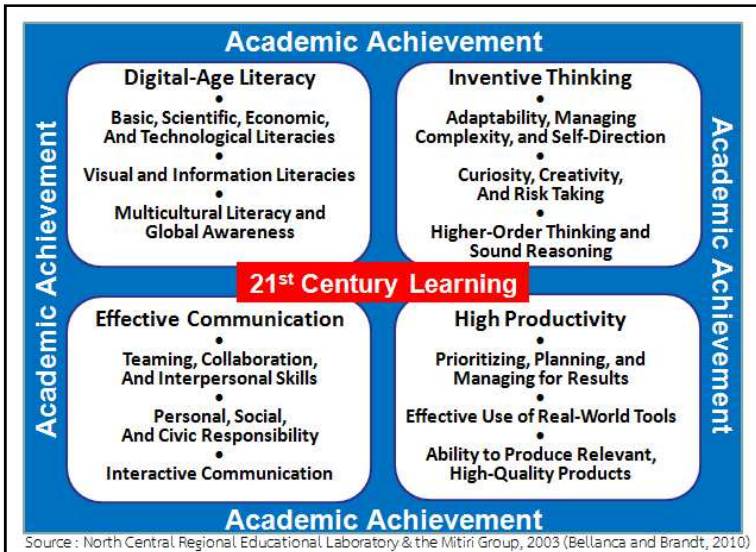
ภาพที่ 2 : The 21st Century Learning

ที่มา : http://www.p21.org/storage/documents/P21_Framework.pdf

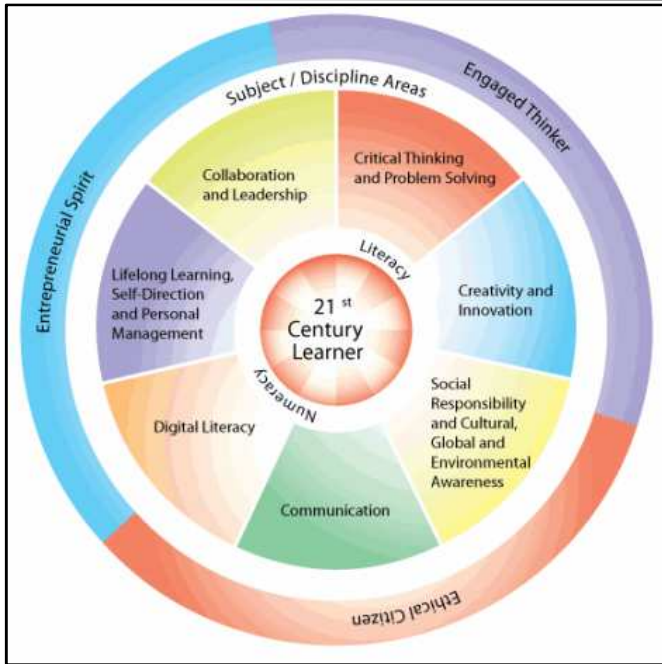

ภาพที่ 3 : The 21st Century Knowledge and Skills Rainbow

จะเห็นได้ว่ากลุ่มเมทธีร์แบ่งทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 เป็น 4 กลุ่มคือ ทักษะทางด้านเทคโนโลยี (digital-age literacy) ทักษะการคิดค้นใหม่ (inventive thinking) ทักษะทางการสื่อสาร (effective communication) และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา (สร้าง) ผลผลิต (products) ใหม่ที่เรียกว่ากลุ่ม High Productivity (ดูภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 : enGauge 21st Century Skills

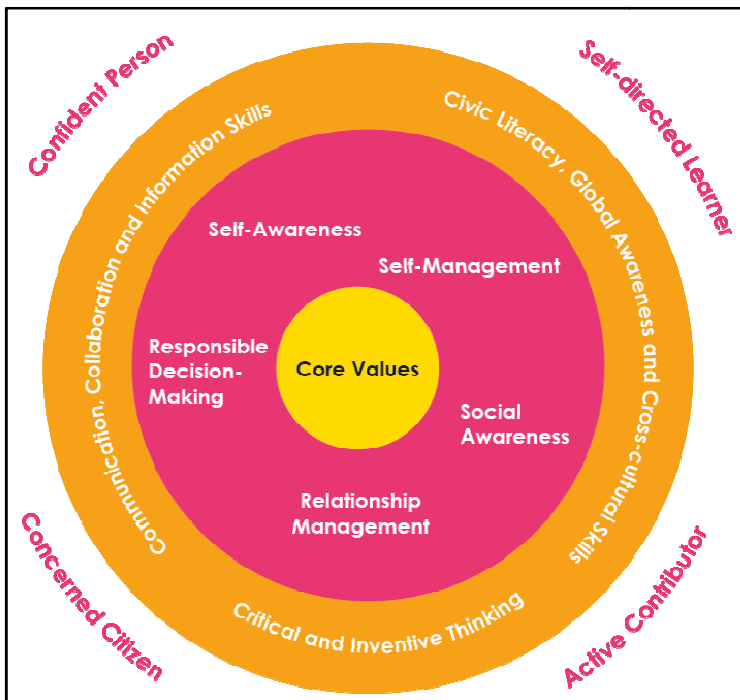
ภาพที่ 5 : 21st Century Learner

แนวคิดนี้แม้ในกลุ่มตะวันตกด้วยกันอย่างประเทศแคนาดาเองก็ยังพัฒนาแนวคิดไปในทางเดียวกัน ประกอบด้วยทักษะ การคิดวิจารณ์ญาณ การคิดสร้างสรรค์ สังคมและสังคมโลก การสื่อสารความชำนาญทางเทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการร่วมมือกัน

นอกจากกลุ่มหลัก 3 กลุ่มนี้แล้วก็ยังมีกลุ่มต่างๆ เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 อีกมาก เช่น ของ OECD เสนอทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ทักษะการติดต่อสัมพันธ์ และการทำงานอย่างมืออาชีพ เป็นต้น (OECD, 2005) นอกจากนี้ก็ยังมีแนวคิดของ National Leadership Council for Liberal Education and America's Promise (2007) เสนอทักษะทางปัญญาและฝึกปฏิบัติ (intellectual and practice skills) ความรับผิดชอบทั้งของตัวเองและสังคม (personal and social responsibility) แสดงการเรียนรู้ร่วมกัน (integrative learning) เป็นต้น (Bellanca and Brandt, 2010)

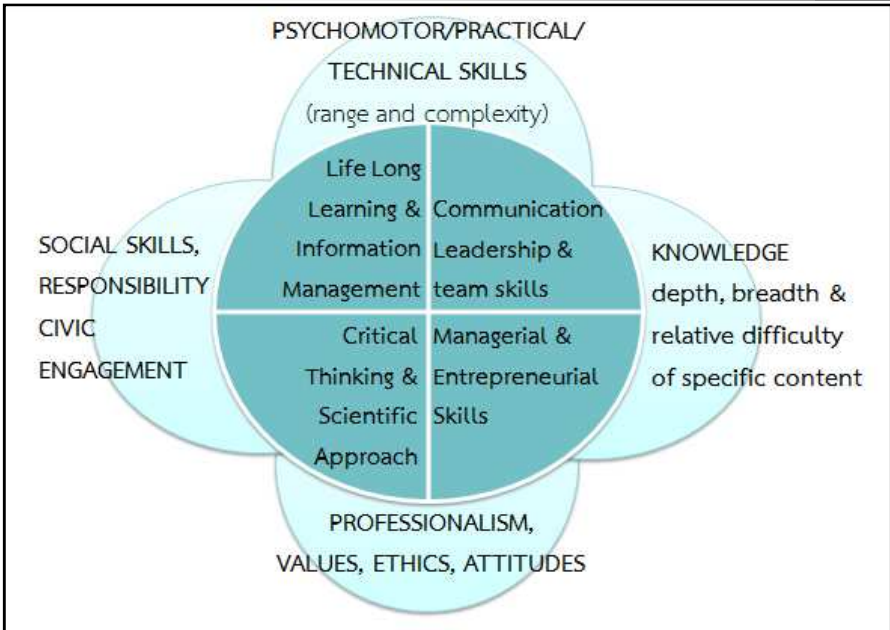
แม้ประเทศอื่นๆ ก็ตามอย่าง

ที่น่าสนใจคือ แม้ว่ากลุ่มเสนอทักษะใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 เป็นของกลุ่มทางด้านยุโรปและอเมริกา แต่ประเทศทางอาเซียนเอง เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย เองก็คิดไปตามแนวของตะวันตกเช่นกัน อย่างสิงคโปร์ (ดูภาพที่ 6) เน้นการคิดวิจารณ์ญาณและการคิดค้น (critical and inventive thinking) ทักษะข้อมูลและการสื่อสาร (information and communication skills) ทักษะการเป็นพลเมืองพลโลก และทักษะข้ามวัฒนธรรม (civic literacy global avenues and cross-cultural skills)

ภาพที่ 6 : 21st Century Competencies and Desired Student Outcomes (Singapore MOE)

ที่มา : <http://www.moe.gov.sg/media/press/2010/03/moe-to-enhance-learning-of-21s.php>

ภาพที่ 7 : Learning Outcomes / Malaysia

ในขณะเดียวกันของมาเลเซียเองก็มีผู้เสนอไว้ 4 เรื่องคล้ายคลึงกัน คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การสื่อสาร ความเป็นผู้นำและเป็นทีม การคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการจัดการ

ทักษะเพื่อการอยู่รอดในศตวรรษที่ 21

ศาสตราจารย์ วากเนอร์ (Wagner, 2008) จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้สรุปทักษะเพื่อการอยู่รอดในศตวรรษที่ 21 ไว้เจ็ดประการ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกับที่กล่าวมา ประกอบด้วย การคิดวิจารณ์ญาณ การร่วมมือกัน การปรับตัว ความคิดริเริ่ม การสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูล และการใฝ่รู้

1. การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
2. การร่วมมือกับเครือข่ายต่างๆ (Collaboration Across Networks and Leading by Influence)
3. การปรับตัวและการมีความคล่องตัว (Agility and Adaptability)
4. การคิดริเริ่มและการเป็นผู้ประกอบการที่สร้างสรรค์ (Initiative and Entrepreneurship)
5. การสื่อสารทั้งทางการพูดและการเขียน (Effective Oral and Written Communication)
6. การเข้าถึงข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (Access and Analyzing Information)
7. การใฝ่รู้และมีจินตนาการ (Curiosity and Imagination)

ที่มา : Wagner, 2008, (ทีศนา แชมมณี, 2555)

ภาพที่ 8 : 7 ทักษะเพื่อการอยู่รอด

- Critical thinking and problem solving
- Creativity and innovation
- Collaboration, teamwork, and leadership
- Cross-cultural understanding
- Communications, information, and media literacy
- Computing and ICT literacy
- Career and learning self-reliance

Source : Trilling & Fadel, (2009)

ภาพที่ 9 : “7 Cs” Skills of 21st Century Learning

ในขณะที่นักวิชาการศตวรรษที่ 21 อีกกลุ่มหนึ่ง (Trilling & Fadel, 2009) ก็สรุปเป็น 7 Cs ไว้ข้างหน้า เพื่อจำง่าย คือ Critical Thinking, Creativity, Collaboration, Cross-cultural, Communications, Computing and Career เป็นต้น

จะติดอยู่กับเด็กที่เพียงแต่เป็นผู้ซื้อเท่านั้นหรือ

การเรียนรู้และทำตามทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ตามที่กล่าวมาถือได้ว่าเป็นความทันสมัย ซึ่งจะทำให้เราเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับทักษะที่ตะวันตกคิดมาเพื่อให้เราตามทันกับ products ใหม่ ๆ ที่เขาจะส่งมาขายเรา เพราะจะทำให้เราตามเทคโนโลยีใหม่ทัน สื่อสารใหม่ได้ พัฒนาทักษะเพื่อใช้ products ของเขาได้ ทำให้เราเปลี่ยนสินค้าใหม่หรือเปลี่ยนรุ่นใหม่ตามเขาไปได้ เราจึงเป็นผู้ซื้อที่ทันสมัยพร้อมจะเปลี่ยนสินค้าตัวใหม่ที่ตะวันตกได้เสนอมาซึ่งจะเข้ากับระบบธุรกิจใหม่ของตะวันตกได้ดี โดยจะเป็นความตั้งใจหรือไม่ก็ตามเราก็จะไปอยู่ในกับดักยุคใหม่ของตะวันตกเช่นเดียวกับที่เราประสบมาแล้วในยุคอุตสาหกรรม

ผู้ซื้อ	ผู้ผลิต
<ol style="list-style-type: none"> 1. เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ 2. ตามทันผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ 3. เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ 4. สื่อสารและร่วมมือระดับนานาชาติ 5. เรียนรู้และพัฒนานตนเองได้ 6. พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 7. เปลี่ยนสินค้าใหม่ได้เรื่อยๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มองข้ามเทคโนโลยีใหม่ไปได้ 2. สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ได้เอง 3. พัฒนานวัตกรรมที่สอดคล้องสังคม 4. เน้นสาระและร่วมมือเพื่อพัฒนาสิ่งใหม่ 5. รู้จักตัวเองและพัฒนาเพื่อเป็นตัวของตัวเอง 6. เป็นผู้กำหนดการเปลี่ยนแปลงได้ 7. ออกแบบสินค้าใหม่สุดลาดเสมอ
ใช้ของใหม่ได้	สร้างของใหม่ได้

ภาพที่ 10 : คนรุ่นใหม่ : ผู้ซื้อหรือผู้ผลิต

โดยเหตุนี้เราจึงไม่ควรเกาะติดอยู่กับการเป็นผู้ซื้อเท่านั้น แต่ต้องก้าวข้ามผู้ผลิตสู่การเป็นผู้ซื้อที่ฉลาดให้ได้ด้วย เราต้องสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ของเราขึ้นเอง รู้จักตัวเอง เป็นผู้กำหนดการเปลี่ยนแปลงได้และออกแบบสินค้าใหม่ๆ สู้ตลาดได้เอง

เราต้องฉลาดซื้อและฉลาดสร้าง

ในสังคมที่แข่งขันทั้งในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และต้องเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสู่ตลาดโลกเช่นนี้ จำเป็นที่เราจะต้องสร้างเด็กของเราให้เขามีคุณภาพและจิตสำนึกที่จะพัฒนาตัวเองและสังคมให้ก้าวพ้นการเอาอย่างไปให้ได้ นั่นคือ เราต้องรู้จักตัวเอง รู้จักสังคมไทยอย่างดีพอ ขณะเดียวกันก็รู้จักโลกและวัฒนธรรมใหม่อย่างดีด้วย รวมทั้งการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและมุ่งสร้างสิ่งใหม่ให้สังคมอยู่ตลอด

การศึกษาเพื่อการซื้ออย่างฉลาดและผลิตอย่างสร้างสรรค์

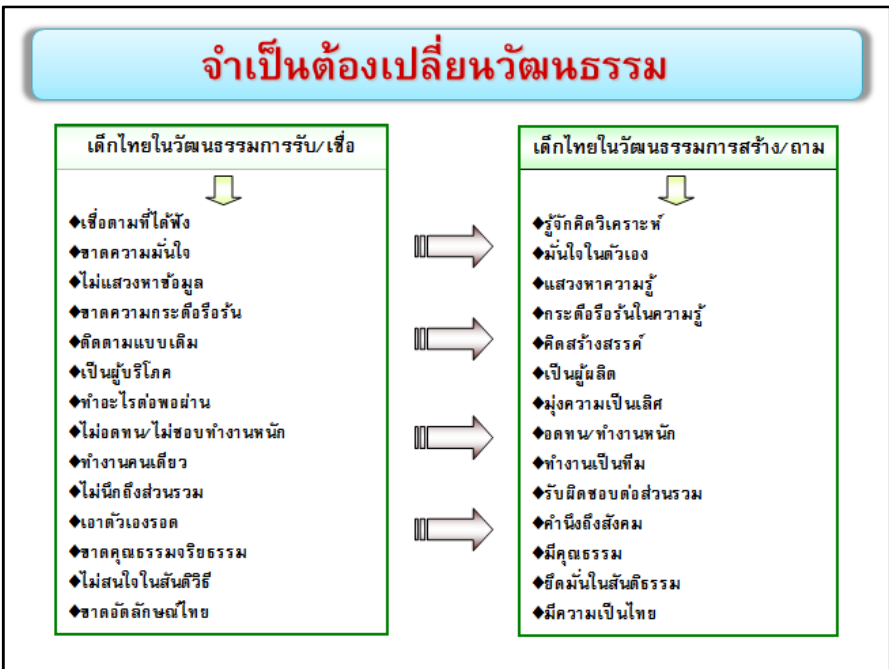
1. รู้จักตัวเองอย่างดีพอ
2. เข้าใจวัฒนธรรมใหม่
3. เรียนรู้วิถีชีวิตของโลกยุคใหม่
4. เรียนรู้ เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
5. ตามให้ทันการเปลี่ยนแปลง
6. พัฒนาผลงานเป็นของตนเอง (Innovation)
7. จิตสำนึกในการสร้างสิ่งใหม่เป็นไปเรื่อย ๆ

ภาพที่ 11 : การศึกษาเพื่อการซื้ออย่างฉลาดและผลิตอย่างสร้างสรรค์

จะทำให้ต้องเปลี่ยนวัฒนธรรม

ในการที่จะให้ผู้เรียนของเราฉลาดซื้อและฉลาดสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นได้ตามให้ทันการเปลี่ยนแปลงนั้นจำเป็นที่เราจะต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมของผู้เรียนของเราเองให้เขามีค่านิยมไปในทางที่จะให้เขาเป็นคนที่รู้จักสร้างและถามเพื่อจะนำไปสู่คุณค่าและลักษณะใหม่ โดยเฉพาะการคิด การผลิต คุณภาพสิ่งใหม่ๆ ส่วนรวม และความเป็นไทย เป็นต้น

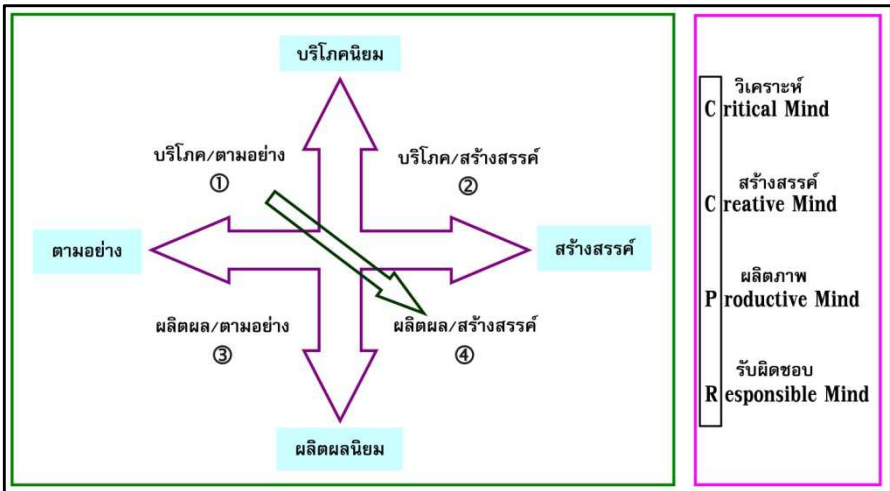
เราต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมเด็กรุ่นใหม่ของเราจากการที่เป็นแต่เพียงผู้รับ/ผู้เชื่อ ให้เป็นผู้สร้างและผู้ถามให้มากขึ้น

ภาพที่ 12 : จำเป็นต้องเปลี่ยนวัฒนธรรม

คุณลักษณะคนรุ่นใหม่ : CCPR Model

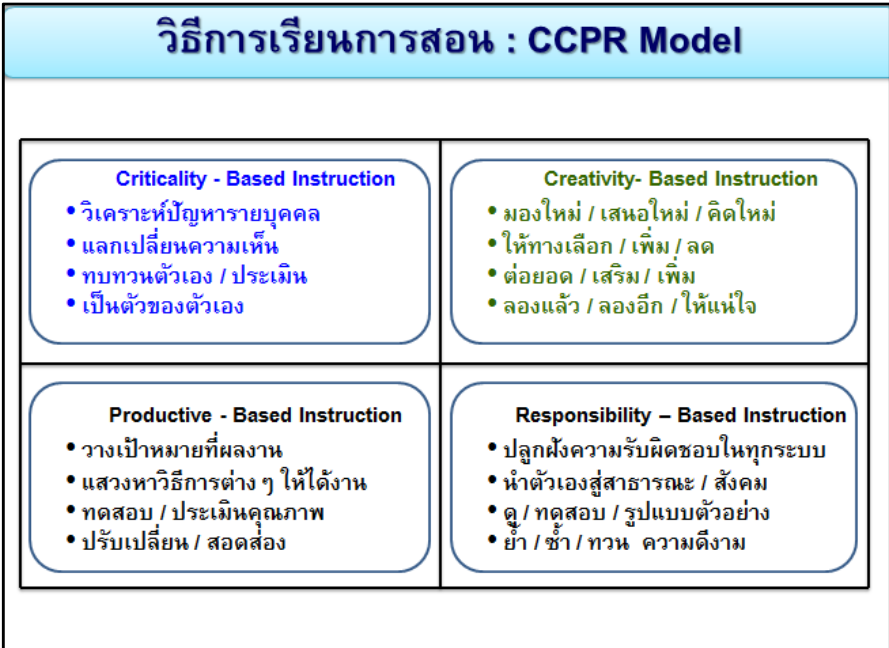
ในท้ายที่สุดแล้ว ผมเห็นว่าในสังคมไทยมีความจำเป็นที่เราจะต้องพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีลักษณะที่ผมขอเรียกว่า CCPR Model คือ ให้เขา รู้จักคิดวิเคราะห์ มี Critical Mind มี Creative Mind มี Productive Mind และสุดท้ายต้องมี Responsible Mind เพื่อให้อยู่ในสังคมที่บริโภคสูงอย่างสังคมไทยได้อย่างมีคุณค่าต่อตัวเด็กและมีคุณค่าต่อสังคมไทยด้วยพร้อมกันไป

ภาพที่ 13 : ลักษณะคนรุ่นใหม่

กระบวนการสอนแบบ CCPR Model

เพื่อให้ได้คุณสมบัติ CCPR เราจำเป็นต้องสอนในทิศทางเดียวกันคือ สอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดได้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ มีผลงาน (products) และมีความรับผิดชอบสูง (ดูจากภาพที่ 14) ซึ่งจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้อยู่กับลักษณะและบรรยากาศนั้นโดยตรง โดยถ้าเราจะสอนให้คิดวิเคราะห์ก็ต้องจัดให้เขาได้ฝึกคิดวิเคราะห์เสมอ ถ้าเราต้องให้เขาคิดสร้างสรรค์ได้ ก็ต้องให้เขาคิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ถ้าให้เขาสร้างผลผลิตได้ก็ต้องให้เขาผลิตอะไรใหม่ๆ อยู่เสมอ รวมถึงการฝึกความรับผิดชอบต่อด้วย

ภาพที่ 14 : วิธีการเรียนการสอน : CCPR Model

สถิติวิธีของครูผู้เื้ออความรู้

1) เปลี่ยนบทบาทของครูไปอยู่ที่เด็ก

ในการเปลี่ยนการสอนที่เป็นอยู่นั้นแต่เดิมครูจะเป็นผู้หาความรู้มาให้เด็ก ครูคิดและวางแผนการสอนเอง ไปหาความรู้มาให้อย่างดี เตรียมการสอนมาดี มาบอกให้เด็กทุกอย่าง ที่เรียกว่าสอนดีซึ่งเป็นลักษณะแบบเดิม **สิ่งที่จะต้องเปลี่ยนคือ** บทบาทในการหาความรู้ การคัดเลือกความรู้ การสรุปความรู้ จะต้องผลักดันให้ไปอยู่ที่ตัวเด็กให้มากขึ้นแทนที่จะให้ความรู้ครูต้องเปลี่ยนไปเื้ออความรู้แทน

สัตตวิธีของครูผู้เื้ออความรู้

ครูผู้ให้ความรู้

1. ผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย
2. ผู้หาความรู้มาให้เด็ก
3. ผู้คัดกรองความรู้ให้เด็ก
4. ผู้บอกความรู้ที่หามา
5. ผู้วิเคราะห์ผลึกความรู้ให้
6. ผู้ประยุกต์ความรู้ให้ดู
7. ครูประเมินผลสุดท้าย

ได้ความรู้เดิม/ความคิดเดิม

ครูผู้เื้ออความรู้

1. ให้ผู้เรียนกำหนดจุดมุ่งหมายเอง
2. ช่วยให้ผู้เรียนหาความรู้ได้เอง
3. สอนให้ผู้เรียนคัดกรองความรู้ที่ได้มา
4. แนะนำให้เด็กสร้างความรู้ขึ้นใหม่
5. สอนให้ตกผลึกในความรู้นั้น
6. ส่งเสริมให้ประยุกต์ความรู้เป็น
7. ประเมินการเรียนรู้เอง

ได้ความรู้ใหม่/ความคิดใหม่

ภาพที่ 15 : สัตตวิธีของครูผู้เื้ออความรู้

2) บทบาทใหม่ของครู คือ ช่วยและเสริม

ในกรณีดังกล่าวนี้ครูจะต้องเป็นผู้แนะและส่งเสริมให้เด็กกำหนดจุดมุ่งหมายเอง หาแหล่งความรู้เองได้ แนะนำให้เด็กเลือกและคิดด้วยตนเองได้ ช่วยให้เราสร้างองค์ความรู้เองได้ รวมทั้งสอนให้เขากระจำงความรู้ รู้จักใช้ความรู้และประเมินความรู้เองได้ และดำเนินการเพื่อให้ได้ความรู้มาด้วยตนเองเป็นหลักสำคัญ

ตารางที่ 1 : สัตตวิธี : ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ขั้นตอนการสอนแบบ เอื้อความรู้ (Facilitator)	บทบาทผู้เรียน	บทบาทครู
1. กำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้เรียน	1. กำหนดจุดมุ่งหมาย	1. ส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้นให้ผู้เรียน คิดว่าจะเรียนไปทำไม
2. ร่วมกันวางแผนในการแสวงหา ความรู้ ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนหา ความรู้ด้วยตนเอง	2. แสวงหาความรู้	2. แนะนำแหล่งความรู้ที่จะช่วยให้เด็ก แสวงหาความรู้ได้
3. ร่วมกันคัดกรองข้อมูล	3. เลือก/คัดสรรความรู้	3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถ เลือกและฝึกให้คัดกรองข้อมูล
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง	4. สร้างองค์ความรู้ชิ้นใหม่	4. ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างองค์ ความรู้ของผู้เรียน/ทดสอบ/ทดลอง
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนตกผลึกในความรู้ ที่ได้มา	5. สรุปได้ว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง (ตกผลึกในความรู้)	5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนกระจ่าง ในความรู้/ซักถาม/ประเมิน
6. สอนให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ใช้ ความรู้เป็น	6. ประยุกต์ความรู้ได้	6. เน้นให้รู้จักใช้ความรู้ ได้เห็นวิธีการ ต่างๆ ที่ใช้
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินความรู้ ที่ได้มา	7. ประเมินความรู้ที่ได้มา ใช้ได้หรือไม่ได้	7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถประเมิน ความรู้ที่ได้มา/ฝึกการตั้งเกณฑ์

3) เปิดปากศิษย์ปิดปากครู

ในกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดเด็กจะต้องเป็นผู้จัดการทำเอง โดยยึดหลัก
คนเรียนคือคนรู้ ท้ายที่สุดแล้วผู้เรียนควรจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและ
ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองจนพัฒนาสร้างความรู้ได้แล้วจึงให้ครูประเมินสุดท้าย
ในฐานะผู้สอน

<p>บทบาทผู้สอน</p> <p>ผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้หาความรู้มาให้เด็ก ผู้คัดกรองความรู้ให้เด็ก ผู้บอกความรู้ที่หามา ผู้วิเคราะห์ผลึกความรู้ให้ ผู้ประยุกต์ความรู้ให้ดู ครูประเมินผลสุดท้าย</p> <p>ฟัง / ถาม</p>	<p>ตั้งคำถาม / ให้แสดงความคิดเห็น / ให้งานทำ / ฝึกปฏิบัตินอกสถานที่ ฯลฯ</p>	<p>ให้ความคิดเห็น / คิดวิเคราะห์ / ฝึกปฏิบัติ / เสนอผลงาน ฯลฯ</p>	<p>ฟัง / ประเมิน</p> <p>ผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้หาความรู้มาให้เด็ก ผู้คัดกรองความรู้ให้เด็ก ผู้บอกความรู้ที่หามา ผู้วิเคราะห์ผลึกความรู้ให้ ผู้ประยุกต์ความรู้ให้ดู ครูประเมินผลสุดท้าย</p> <p>บทบาทผู้เรียน</p>
---	--	--	---

ภาพที่ 16 : บทบาทผู้สอน ผู้เรียน : เปิดปากศิษย์ปิดปากครู

ในท้ายที่สุดแล้วเราต้องให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เขาจะหาความรู้และวิเคราะห์ประเมินความรู้ด้วยตนเองเพื่อที่เมื่อเขาจบการศึกษาแล้วเขาจะเป็นผู้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (self-directed learner)

มาตรฐานการเป็นเลิศ 1 : ตัวอย่างครูที่เป็นเลิศ

มีตัวอย่างอยู่มากพอที่จะพัฒนากิจกรรมใหม่ๆ ในการศึกษาของเรา ครูสภาเองมีโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมทุกปี และมีหลายปีมาแล้วมีงานน่าสนใจมาก มูลนิธิริชมฉัตร ของท่านเจ้าคุณธงชัย มีโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา มีตัวอย่างการสร้างสรรคการเรียนรู้อยู่มาก โรงเรียนในเครือเตรียมอุดมศึกษา มี best practice อยู่หลายโครงการสร้างเป็นตัวอย่างที่ดีมาก

ตัวอย่างของครูที่เป็นเลิศของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา กำหนดไว้ 9 ประการ ซึ่งผู้บริหารอาจใช้ประโยชน์ได้คือ

1. ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
2. ครูมืออาชีพบุคคลแห่งการเรียนรู้
3. ความสามารถในการสอน
4. กระบวนการวัดผลที่จำแนกนักเรียนได้
5. การคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน
6. คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณครู
7. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
8. การร่วมมือ การสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น
9. บุคลิกภาพ สุขภาพกาย สุขภาพจิตดี

มาตรฐานการเป็นเลิศ 2 : เกณฑ์คุณภาพนวัตกรรม

ครูสภาได้มีโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมที่น่าสนใจมาก ได้กำหนดเกณฑ์คุณภาพได้ดังนี้

1. คุณค่าทางวิชาการ : กระบวนการคิดและการพัฒนาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและผลกระทบ
2. ประโยชน์ของนวัตกรรม : ความสำคัญต่อวิชาชีพและการนำไปใช้
3. ลักษณะของผลงาน : ความแปลกใหม่ที่โดดเด่น
4. การมีส่วนร่วม : ความหลากหลายของผู้เกี่ยวข้อง
5. การนำเสนอ : เทคนิคการนำเสนอข้อมูลและหลักฐาน

ซึ่งจะสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานที่เป็นนวัตกรรมได้ในการสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารพัฒนานวัตกรรม

มาตรฐานการเป็นเลิศ 3 : ประเด็นเชื่อมโยงสู่การพัฒนาการเรียนการสอน

บทเรียนจากการติดตามสนับสนุนและประเมินผลโครงการส่งเสริม
นวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้ระดับประถมศึกษาของมูลนิธิริเริ่มจัดสรุปได้ว่า

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย : คนสำคัญ ผู้ปกครองกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น : ความอุดมสมบูรณ์ของความรู้ใกล้ตัว
3. สิ่งแวดล้อม / บริษัทชุมชน : คุณค่าการเรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัว
4. ประดิษฐ์กิจกรรม : ความไวใจเชื่อในโครงการและกิจกรรม
5. หนังสือเล่มเล็ก : คุณค่าไม่เล็กน้อย
6. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ : การก้าวข้ามข้อจำกัด
7. พลังการเรียนรู้ : ซ่อนอยู่ในตัวนักเรียน

มาตรฐานการเป็นเลิศ 4 : มิติของความเป็นเลิศ

ความเป็นเลิศคือทิศทางของคุณภาพที่สำคัญ มิติด้านความเป็นเลิศ
มีอะไรบ้าง ตัวอย่างข้างล่างนี้อาจจะเป็นประโยชน์

ตารางที่ 2 : มิติของความเป็นเลิศ

เป้าหมาย มิติ	Learning	Thinking	Doing	Being Honest
ผู้เรียน	ผลสัมฤทธิ์ การเรียนสูง มีความสามารถ ด้านอื่นเสริม	วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา	มีวิธีการ เรียนรู้ด้วย ตนเอง	วินัย ซื่อสัตย์ จิตสาธารณะ
ครู	มีความรู้และ วิธีการสอน	มีความสามารถ ทางการคิดและ สอนคิดได้	วิเคราะห์ หลักสูตร พัฒนาการ เรียน ประเมินผล	กัลยาณมิตร เน้นให้ผู้เรียน ทำความดี

ตารางที่ 2 : มิติของความเป็นเลิศ (ต่อ)

เป้าหมาย มิติ	Learning	Thinking	Doing	Being Honest
ผู้บริหาร	ผู้นำทาง วิชาการ ส่งเสริมการ เรียนการสอนดี	ส่งเสริมการคิด ได้ดี	ส่งเสริมการ สอนได้ดี	เป็น แบบอย่าง กล้าได้กล้า เสีย
สภาพแวดล้อม	เป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้และ ศรัทธา	มีบรรยากาศ ส่งเสริมการคิด	มีกิจกรรม ส่งเสริม การคิด และการ ร่วมมือ	มีความใส่ใจ สิ่งแวดล้อม Caring ต่อ ลูกศิษย์คน รอบข้าง

มาตรฐานการเป็นเลิศ 5 : องค์กรแห่งความเป็นเลิศ

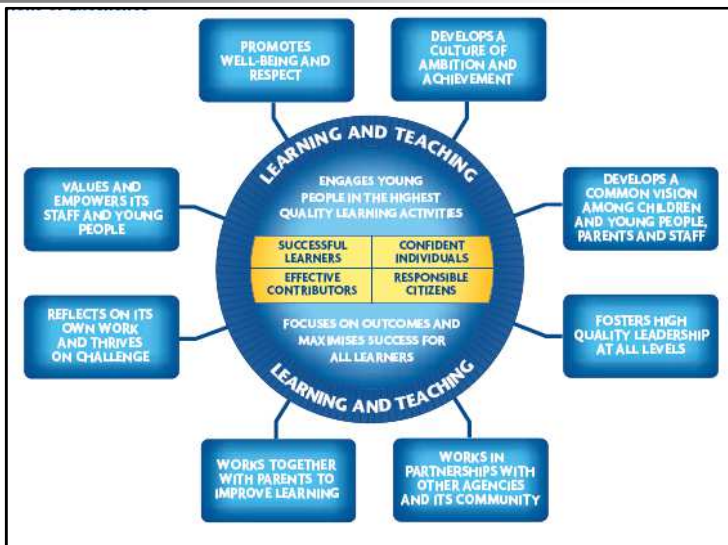
1) ลักษณะองค์กร

การวิเคราะห์ของต่างประเทศมีองค์กรที่เสนอเพื่อความเป็นเลิศ มีหลายแนวคิดด้วยกัน แนวคิดในการมอง 5 ด้านน่าจะเป็น (Five Pillars of Organizational Excellence) ประกอบด้วยการ Excellent ใน 5 ด้านที่ควรสนใจ

Pillar 1 Project Management
Pillar 2 Knowledge Management
Pillar 3 Process Management
Pillar 4 Change Management
Pillar 5 Human Management

2) โรงเรียนชั้นเลิศ

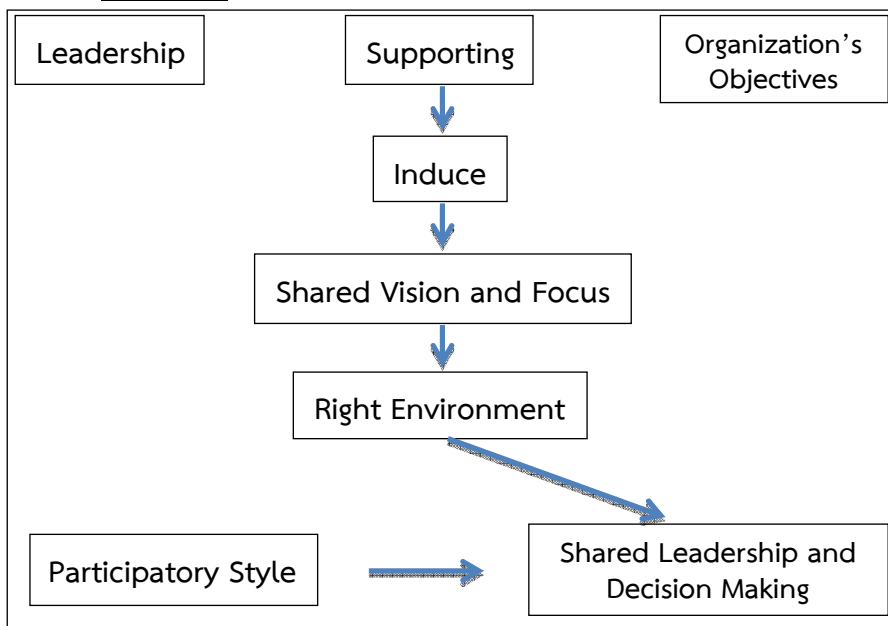
รูปแบบของโรงเรียนชั้นเลิศมีหลากหลาย รูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจคือ ตัวอย่างภาพที่ 17

ภาพที่ 17 : Learning and Teaching

มาตรฐานการเป็นเลิศ 6 : Empowerment Process

Process 1

Process 2

1. Leaders Correcting Vision and Mission
2. Leaders Motivating Employees
3. Effective Communicating
4. Empowering Employees
5. Encouraging Teamwork
6. Preparing for Change

(Shazia Neuman and Others “Roles of Empowerment in Uplifting an Organization’s Excellences in Less Development Countries (LDC) สืบค้นเมื่อกันยายน 2554)

มาตรฐานเป็นเลิศ 7 ครูผู้นำ : แนวทางการส่งเสริมความเป็นผู้นำของครู

ครูผู้นำมีองค์ประกอบหลักๆ 7 ประการคือ

Domain I : Fostering a Collaborative Culture to Support Educator Development and Student Learning

Domain II : Accessing and Using Research to Improve Practice and Student Learning

Domain III : Promoting Professional Learning for Continuous Improvement

Domain IV : Facilitating Improvements in Instruction and Student Learning

Domain V : Promoting the Use of Assessments and Data for School and District Improvement

Domain VI : Improving Outreach and Collaboration with Families and Community

Domain VII : Advocating for Student Learning and the Profession

7 กลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

เท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ก็เพื่อจะนำความคิดและความเข้าใจของทุกท่านมาสู่กลยุทธ์ 7 ประการเพื่อความเป็นเลิศที่ตั้งใจไว้นั้น ก็คือแนวทางที่ผู้บริหารทุกระดับน่าจะต้องพิจารณา คือ ข้อแรก ผู้บริหารต้องคิดใหญ่ คิดให้เป็นเลิศไว้และตั้งเป้าว่าจะทำได้ สร้างแรงจูงใจให้ครู ส่งเสริมครูให้ทำได้ดีที่สุด ให้มีวิธีการที่หลากหลาย ผู้บริหารต้องติดตามดูแล และส่งเสริมครูให้เต็มที่แต่ต้องไม่ลืมที่จะร่วมมือกับครูและผู้บริหารทุกท่านทั้งในและนอกสถาบันด้วย

สรุปยุทธศาสตร์ 7 ประการ

ผู้บริหารมุ่งมั่น / เอาจริง และยิ่งใหญ่	Dreaming / Visioning
สร้างแรงบันดาลใจให้ครู	Inspiring / Encouraging
ส่งเสริม ลงมือปฏิบัติจริงให้ดีที่สุดและสนใจเด็ก	Best Practicing / Doing
เรียนรู้และใช้กระบวนการที่หลากหลาย	Diversifying / Differentiating
พัฒนาครูให้แสวงหาสิ่งที่ดีกว่า	Empowering / Developing
ประเมินติดตามใกล้ชิด ดูแลคุณภาพ	Coaching / Mentoring
สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง / ชุมชน / เครือข่าย	Networking / Cooperating

ภาพที่ 18 : สรุปยุทธศาสตร์ 7 ประการ

ของฝาก : ก้าวให้พันบาปเจ็ดประการ

ในประเด็นบรรยายครั้งนี้จะเรียกว่าทฤษฎีเจ็ดก็ได้ คือ 7 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ก้าวให้พันบาป 7 ประการ การสอน 7 แบบ และกลยุทธ์ 7 ประการ ผมก็ขอจบด้วยบาปเจ็ดประการที่ครูและผู้บริหารควรหลีกเลี่ยงคือ สอนแล้วเน้นแต่วิชาการ เน้นแต่เนื้อหา เน้นแต่ความจำ เน้นความคงที่ เน้นแต่อดีต เน้นแต่ตัวเอง และทำอะไรง่ายไว้

ขอให้เน้นสิ่งที่เป็นบุญ 7 ประการที่ตรงข้ามกันก็จะได้เป็นบุญกับเด็กต่อไป

เน้นแต่วิชาการ	➡	ไม่เห็นชีวิตจริง
เน้นแต่เนื้อหา	➡	ไม่เห็นกระบวนการ
เน้นแต่ความจำ	➡	ไม่เห็นการคิด
เน้นแต่ความคงที่	➡	ไม่เห็นความเปลี่ยนแปลง
เน้นแต่อดีต	➡	ไม่เห็นอนาคต
เน้นแต่ตัวเอง	➡	ไม่เห็นสังคม
เน้นแต่ความง่าย	➡	ไม่เห็นความเป็นเลิศ

ภาพที่ 19 : ก้าวให้พ้นบาปเจ็ดประการ-สัตตบาป

ภาคผนวก

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
1. มีความคิดริเริ่ม					
2. รู้จักคิดวิเคราะห์หาเหตุผล ❶					
3. มีความสามารถในภาษาอังกฤษอย่างดี					
4. มีความรู้ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ❷					
5. มีความรู้สึกซึ่งในงานที่ตนทำ					
6. รักการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ❸					
7. พัฒนาตนเองให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ					
8. ผลิตและสร้างสิ่งใหม่ๆ					
9. มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ❹					
10. มีความรับผิดชอบสูง					
11. มีความสามารถในการบริหารจัดการ					

ภาคผนวก (ต่อ)

คุณลักษณะของนักเรียน	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
12. เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน					
13. เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและเข้าใจวัฒนธรรมต่างประเทศ					
14. เห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ ๒					
15. เรียนรู้และเข้าใจปัญหาของโลก					
16. ตีงคุณค่าที่ตีงามของโลกมาใช้ประโยชน์ได้					
17. ให้ความสำคัญกับอนาคตมากกว่าอดีต					
18. มีความรู้พัฒนาการของโลกอย่างวิเคราะห์วิจารณ์					
19. มองเห็นทิศทางใหม่ๆ ของภูมิภาคและโลก					
20. คิดและผลักดันแก้ปัญหาของโลก					